Nider, Johannes: Praeceptorium divinae legis, sive Expositio decalogi
[Cologne: Ludwig von Renchen, about 1485] Seite 136

aut ipse vidit aut ꝯscius est. nisi indicaue-
rit portabit iniq̄tatē suaȝ. Dicit tñ tho. in
summa. ⁊ Ray. ꝙ ex quo Moyses in p̄-
dicta auc̄te nō exp̄ssit cui hoc esset indicā-
dum. sufficit isti vt se ab hoc peccati vin-
culo absoluat. si indicet talib9 qui magis
possent ꝓdesse q̄ȝ obesse piuro. siue eū cor-
rigendo. siue deū ꝓ eo placādo. vtputa sa-
cerdotes vel honesti ⁊ discreti patres. Et
ad hāc denūciatōnē de talib9 ꝑsonis faci-
endā tenet̄ quilibet quotiēscūq̄ȝ viderit
aliquē vicinū p̄cipitio. i. pctō ꝯmittēdo.
Sic soluit questōnē istā Aug. li. q̄stionū
sup̱ Leui. xxij. q. v. hic videt̄

Capitulum. iiij.

Contra secun-

dum p̄ceptū. Nō assumes ⁊c̄
peccant adhuc tria genera pctōꝝ. Primi
sunt blasphemi. Scd̄i sunt adiurātes il-
licite. Tercij sunt ꝑ creaturas illicite iu-
rantes. De quib9 dicendū est ꝑ ordineȝ.
A Circa primū notādū s̄m tho. ij.
ij. q. xiij. ꝙ blasphemare est bonitati ⁊ ex-
cellētie p̄cipue d̄ine derogare seu ꝯuiciari
Dicit̄ bonitati. q2 de9 omnimode bon9
est ⁊ excellēs. Dicit̄ p̄cipue d̄ine. q2 blas-
phemia ꝯmitti potest in sanctos ⁊ d̄ina.
Sicut eñ deus in sanctis suis laudatur
inq̄ȝtū laudant̄ opa q̄ deus in sct̄is suis
efficit. ita etiā blasphemia q̄ fit i sanctos
ex ꝯsequenti in deū redūdat. Dicit̄ dero-
gare. B Ubi notandū ꝙ sunt tres
q̄dāmō spēs huius pcti blasphemie ⁊ sp̱
deō derogat̄. Una est cum attribuit̄ deo
qd̄ ei non ꝯuenit. vt cū aliqui dicunt qñ
ipsi puniūt̄ in se vel i suis. ⁊ alij pctōres
nō puniunt̄ taliter. ecce deus est iniust9.
Et silr maledicētes d̄o vt lusores ei imp̄-
cantes. q̄ nō pñt deo inesse. Sic̄ q̄ vellēt
deū nō esse iustū vt pctā eoꝝ nō puniret.
Sicut etiā isti in inferno faciūt Sic etiā
peccāt deo attribuētes mēbra. q̄ inq̄ȝtuȝ
deus nō hȝ. ⁊ pei9 q̄ deo attribuūt mēbra
q̄ noīari de probo viro essent verecunda.
Et pessime q̄ deo attribuūt q̄ i eo nō sunt

Exemplū primi. Jurātes ꝑ caput dei. ⁊
ꝑ silia mēbra. Exemplū scd̄i. vt ꝑ dei po-
steriora ⁊ ꝑ alia verecūda mēbra. Itē silr̄
videt̄ qñ quidā a deo puniunt̄ q̄ dicunt
nūquid latrones sumus. q̄d fecim9. vbi
hoc meruim9. cū tñ al's deū sepe grauiter
offenderūt. Spēs blasphemie alia est. cū
a deo remouet̄ qd̄ ei ꝯuenit. vt dicentes
deū nō esse iustū. deū nō eē veꝝ hoīeȝ. deū
nō esse in eucharistia. deū nō eternalr̄ pu-
nire pctm̄ mortale post hāc vitaȝ. Tercia
spēs est qñ creature attribuit̄ qd̄ deo ap-
propriat̄ vt ꝙ imago creata sit deus. ꝙ
imago dei grām. ꝙ creatura aliqua puta
v̄bū vl' factū ꝓnūciet futura soli d̄o nota
sicut circa supstitiones interdū fit. C
Scd̄o notandū s̄m tho. vbi pri9. ꝙ blas-
phemia s̄m genus suū est pctm̄ mortale.
Rō est q2 pctm̄ mortale ē ꝑ qd̄ hō sepat̄
a primo principio spūalis vite qd̄ ē cari-
tas dei. Uñ q̄cunq̄ȝ caritati repugnāt ex
suo genere sunt pctā mortalia. Blasphe-
mia aūt s̄m genus suū repugnat caritati
q2 derogat diuine bonitati que est obiec-
tum caritatis. Et iteꝝ. quia est ꝯtra secū-
duȝ preceptū. Sunt aūt s̄m tho. vbi pri9
tres gradus blasphemie in derogante di-
uine bonitati s̄m tres prefatos modos.
Quidā eñ derogāt s̄m solā opinionē in-
tellectus. Alij derogāt deo s̄m opinioneȝ
intellectus ꝯiūcta q̄dā affectus seu volū-
tatis detestatiōe. Et vterq̄ȝ modus dicit̄
blasphemia cordis si nō prodit ad extra.
Alij aūt primū modū vel secūdū vel am-
bos lingua ꝓdunt ⁊ est blasphemia oris
Prima mala. scd̄a peior. tercia pessima.
Et sunt s̄m genus suū oēs tres gradus
maxima pctā. Sed diceres Est ne sp̱
peccatū mortale emittere blasphemiam.
cum quidam absq̄ȝ deliberatōne blasphe-
ment. Rñdet ibidem Tho. Blasphemia
potest absq̄ȝ deliberatōne ex surreptōe ꝓ-
cedere dupliciter Uno modo ꝙ aliq̄s nō
aduertat hoc qd̄ dicit esse blasphemiam.
Qd̄ potest ꝯtingere. cum aliq̄s subito ex
aliq̄ passione in v̄ba imaginata ꝓrūpit.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iii-150/0136
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG